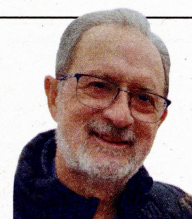

L'ordre dels factors

Tomàs Carot
escriptor

Recordo que em van fer memoritzar a l'escola moltes coses, entre d'altres la definició de la propietat commutativa de la multiplicació en matemàtiques: l'ordre dels factors no altera el producte. Però com que soc de lletres, la propietat no es compleix, per exemple en la sintaxi: no és el mateix ser de *puta mare* que de *mare puta* (ja em disculpareu la vulgaritat, grolleria i paraula gruixuda).

Això ve a tomb per la manca de plans nuclears, que anunciava L'EBRE en un ampli i molt ben documentat treball el passat 13 de febrer. "Sis de cada deu pobles afectats per risc nuclear no tenen aprovat cap pla d'actuació municipal", alertava; l'editorial posava de relleu que hi ha "massa deures per a fer en la gestió del risc nuclear".

Aquí ve la propietat commutativa. ¿Com es pot fer un Pla d'Acció Municipal d'Emergència Nuclear (PAMEN) si el Pla d'Emergència

Nuclear de Tarragona (PENTA), que va aprovar la darrera versió el 20 d'octubre de 2009 (es va impulsar l'octubre de 1989, arran de l'incendi de la planta atòmica de Vandellòs I), mai s'ha testat amb simulacres amb la participació de la població?

De fet, va haver-hi un únic simulacre amb participació de la població el 1987, amb el resultat que un autobús d'evacuació va quedar atrapat en no poder passar per baix d'un pont. La resposta del Govern espanyol, de qui depèn la competència, ha estat no fer mai més cap simulacre. I els simulacres interns que es fan a les nuclears, sempre són a porta tancada, sense transparència.

L'obscurantisme que acompanya l'energia atòmica, que ara busca blanquejar-se per allargar la vida de les plantes, mai ha acompanyat les demandes de la ciutadania. Així com el risc químic compta amb un

llarg historial de procés evolutiu, que ha portat a la instal·lació de sirenes i la realització d'exercicis regulars i assaig d'avisos d'alerta, la indústria nuclear mai ha fet un pas en aquesta línia.

D'altra banda, prolongar la vida de les nuclears no es pot decidir sense abordar el tema de la gestió dels residus, que duren milers d'anys, i el seu finançament. Cal recordar que l'Estat Espanyol paga 85.200 euros diaris a l'Estat francès per tenir dipositats els residus nuclears (també els de Vandellòs I, des de 1989; feu comptes: 37 anys a 85.200 €/dia), que a més es transporten per ferrocarril, que passen pel mig de les localitats on discorre el traçat ferroviari.

És clar que poden fer-se els PAMEN. A més la legislació ho exigeix, irònicament la mateixa que fa els ulls grossos en els incompliments del PENTA.

Potser aquí cal aplicar això de

l'ordre dels factors. Abans de fer els PAMEN, per què no s'obre el debat públic, serà i reflexiu, d'aquest garbuix de conceptes? Per què no es fan simulacres d'evacuació del PENTA amb participació de la població, de manera regular i amb mecanismes d'avís a la ciutadania? Qui paga el cost dels residus (sembla que això sí que es socialitza, els beneficis van a parar a les companyies que exploten les plantes atòmiques)? Per què no hi ha més transparència en tota la informació i gestió? Per què els nostres diputats i senadors no s'interessen a Madrid per totes aquestes qüestions?

Quan hi hagi respostes, posem fil a l'agulla en els PAMEN. O potser apliquem la propietat commutativa, és a dir, si fem els plans municipals, no s'alterarà el producte: o si-ga, seguirem igual com ara, sense respostes.

La realitat sempre és fascinant, i això de l'ordre i el producte sempre

em sorprèn. Fixeu-vos. Amb això que hi ha hagut de la desclassificació de papers del 23-F (sense haver modificat la llei franquista de secrets oficials) i el posterior exercici de reclamar el retorn de Juan Carlos I que apareix com a salvador de la nostra "democràcia", se'm plantegen algunes qüestions. Per exemple, un parell: tenim un deute amb el rei (i per això el retorn, tot i la seua fugida voluntària) que anul·la el deute que el rei té amb nosaltres? És a dir, la salvació de la democràcia anul·la les comissions corruptes i l'evasió fiscal?